

V NOvem REGIONALNEM PARLAMENTU

BENEŠKA SLOVENIJA IMA SVOJEGA POSLANCA

Romano Specogna iz Podbonesca v Nadiški dolini je bil izvoljen za regionalnega poslanca na listi krščanske demokracije z 8.297 preferenčnimi glasovi - Pomembna afirmacija tudi ostalih naših kandidatov: Izidorja Predana iz Grmeka, Jožefa Mariniča in Franca Dorboloja iz Sv. Petra ob Nadiži ter Franca Vazzaza iz Tipane V tržaškem volilnem okrožju sta bila ponovno izvoljena v deželo Slovence dr. Drago Štoka in Dušan Lovriha

Volilni uspeh

Tretje regionalne volitve so zdaj že za nami. Znani so tudi volilni rezultati in ugotoviti moramo, da smo v prejšnji meri lahko zadovoljni z njimi.

Prvič v novejši zgodovini beneških Slovencev se je to pot zgodilo, da je bil v deželni parlament izvoljen eden izmed naših ljudi, Romano Specogna iz Podbonesca. Čeprav je bil izvoljen na listi krščanske demokracije (dobil je 8.297 preferenčnih glasov, je bil vendar kot pripadnik leve struje «Forze nuove» izvoljen na listi KD tudi kot predstavnik domačinov, to je domačega prebivalstva, oziroma nas, beneških Slovencev. Tako se je torej Romano Specogna v nekem smislu pridružil ostalima dvema slovenskima regionalnima poslancema, ki sta bila izvoljena na tržaški območju, pridružil se je torej Dušanu Lovrihu, ki je bil izvoljen na listi PCI in dr. Drago Štoki, ki je bil izvoljen na listi Slovenske skupnosti.

Toda tudi drugi naši kandidati na tretjih deželnih volitvah se niso slabo odrezali. Tako je dobil Izidor Predan, ki je kandidiral na listi PCI 823 preferenčnih glasov, medtem ko je prejel kandidat Marinič Jožef na listi PSI 648 glasov, na listi PSDI sta pa prejela Franco Dorbolo 803 in Franco Vazzaz 474 preferenčnih glasov.

Vse to torej resno kaže, da so naši volivci oddali v glavnem svoje glasove našim domačim kandidatom, oziroma tistim, v katere imajo zaupanje. To zaupanje je vsekakor pripomoglo, da je bil naš domačin iz Podbonesca Romano Specogna tudi izvoljen in bo, v to smo prepričani, v prihodnji mandatni dobi v regionalnem parlamentu znal in tudi hotel tolmačiti vse naše potrebe, zahteve in pravice, ki nam, beneškim Slovence, gredo po naravi in postavi.

Ko torej rezimiramo uspeh na tretjih regionalnih volitvah, moramo krščanski demokraciji, zlasti pa njeni struji «Forze nuove», priznati, da smo po njeni zaslugi dobili predstavnika domačega prebivalstva v novem regionalnem parlamentu. Tako se bo torej v tretji mandatni dobi v deželi bolj slišal naš glas, bolj bomo prisotni v političnem in administrativnem življenju, kar vsekakor ni niti malo, niti nepomembno. Hkrati pa smo tudi prepričani, da izvoljeni poslanec Romano Specogna ne bo razočaral vseh tistih naših volivcev, ki so dali glas zanj.

VOJMIR TEDOLDI

Volitve za obnovo sveta avtonomne dežele Furlanija - Julijska Benečija so končane in kar je glavno, so se zaključile brez vsakega incidenta in to z zadovoljivim rezultatom. Leve sile so se povsod okrepile, predvsem socialisti, dočim je desnica nazadovala. Za nas beneške Slovence je pa seveda zelo važno tudi to, da je bil prvič izvoljen naš rojak Romano Specogna, ki je kandidiral na listi krščan-

ske demokracije kot pripadnik Donat Cattenove leve struje. Tako velik uspeh Romana Specogne je presenetil vse, posebno desničarske kroge njegove stranke, ki so mu nasprotovali in ovirali povsod njegovo izvolitev. Kljub vsemu je zavzel osmo mesto od desetih, ki jih je bilo izvoljenih v našem volilnem okrožju in je dobil kar 8.297 preferenčnih glasov.

Pomembno je vsekakor to,

da so tudi ostali naši kandidati želi zadovoljiv uspeh, saj je Izidor Predan iz Grmeka, ki je kandidiral na listi PCI, prejel 823 preferenčnih glasov, medtem ko jih je prejel Jožef Marinič iz Sv. Petra, ki je kandidiral na listi PSI, 648, Franco Dorbolo iz Sv. Petra od PSDI 803 in Franco Vazzaz iz Tipane, ki je bil kandidat na isti listi, pa 474.

V tržaškem volilnem okrožju sta bila ponovno izvoljena dr. Drago Štoka, ki je kandidiral na listi Slovenske skupnosti in Dušan Lovriha, ki je kandidiral na listi KPI. Prvi je dobil 2132 preferenčnih glasov, drugi pa 3446. Slovenci, ki živimo v deželi Furlanija-Julijska Benečija, imamo tako kar tri zastopnike v deželnem parlamentu.

Sedanja sestava novega deželnega parlamenta Furlanije-Julijske Benečije je sledeča:

KRŠČANSKA DEMOKRACIJA: Sergio Coloni, Luigi Masutto, Nereo Stopper, Mario Del Conte in Arturo Vignini v Trstu, Antonio, Gino Cociani, Alealdo Ginaldi v Gorici, Alfredo Berzanti, Antonio Comelli, Emilio Del Gobbo, Alfredo Mizzau, Michelangelo Ribezzi, Giacomo Romano, Adriano Blasutti, Bruno Chinellato, Paolo Micolini, Romano Specogna v Vidmu, Libero Martinis, Salvatore Varisco iz Tolmeča, Rino Bianchini, Albino Cogo, Bruno Giust, Ermanno Rigutto, Giovanni Vicario, Massimo Persello iz Pordenona.

KOMUNISTIČNA STRANKA: Antonino Cuffaro, Dušan Lovriha, Mario Colli, Galliano Donadel (Trst), Fulvio Bergomas, Spartako Zorzenon (Gorica), Antonio Moschioni, Arnaldo Baraccetti, Flaminio De Cecco, Arrigo Pascolat (Videm), Giulio Magrini (Tolmeč), Mario Bettoli in Otello Bosari (Pordenone).

ROMANO SPECOGNA se je rodil 12. junija 1928. leta v Podbonescu v Nadiški dolini. Šolal se je v Spletu, nakar se je zaposlil kot komunistični uradnik v svojem rojstnem kraju. Leta 1970. je bil izvoljen v videmski pokrajinski svet in bil nato odbornik za šport in turizem. Kot dober poznavalec razmer Beneške Slovenije je s svojim delom ter razumevanjem naših ljudi pridobil zaupanje volivcev, ki so ga zato tudi izvolili na nedavnih volitvah v regionalni parlament.

Kaj nam je povedal Romano Specogna

Po izvolitvi nam je Romano Specogna izjavil, da se predvsem zahvaljuje levi struji «Forze nuove», ki ga je predlagala za kandidata krščanske demokracije v videmskem volilnem okrožju in seveda tudi vsem volivcem, slovenskim in italijanskim, ki so mu dali tako veliko število preferenčnih glasov. Zahvaljuje se tudi senatorju Mariu Torosu, poslancu Giorgiu Santuzu in predsedniku pokrajinskega odbora Vinciu Turellu, ki so skupaj z drugimi podprli njegovo kandidaturo.

«Kot zastopnik v deželi prebivalstva Terske, Krnahtske, Nadiške in Idrijske doline», nam je dodal, «se dobro zavedam odgovornosti, ki jih prevzemam z mojo izvolitvijo. Naši ljudje so tudi pri teh volitvah dokazali, da imajo zaupanje v krščansko demokracijo za to kar je do danes storila in to je tudi garancija za bodočnost. Pri nas je še nešteto nerešenih problemov, socialno-ekonomskih in kulturnih, in kar je najhujše zaskrbljujoče, je kako zatreti emigracijo, ki je vzrok izpraznjenja naših dolin. Čakajo me torej težke naloge in upam, da jih bom mogel rešiti skupaj z našimi občini in vsemi ostalimi silami, katerim so res pri srcu problemi naših dolin. In prav za rešitev vseh teh problemov je moja stranka omogočila, da je bil izvoljen domačin, ki pozna potrebe in želje svojih sorojakov», je zaključil Romano Specogna.

Izjave tržaških slovenskih poslancev

Drago Štoka

Dr. Drago Štoka, ki je bil ponovno izvoljen na listi Slovenske skupnosti, ki se je predstavila samo v Trstu in Gorici, pa je zagotovil, da bo še nadaljeval z delom, ki ga je začel v prejšnji mandatni dobi. «Moja dolžnost bo slediti gospodarskim, socialnim, sindikalnim vprašanjem našega prebivalstva. Posebno skrb bom seveda posvetil predvsem našim narodnostnim vprašanjem, ki bodo vselej na prvem mestu mojih intervencij.

S tem v zvezi pa bom seveda posvetil posebno pozornost globalni zaščiti naših narodnostnih problemov v smislu zakonskega predloga o naših pravicah, katerega sem predložil v prejšnji deželni zakonodajni dobi» je poudaril Drago Štoka. «V ostalem pa bom skušal urediti čim več volilnega programa, s katerim se je Slovenska skupnost predstavila svojim volivcem. V vsej svoji samostojnosti bo Slovenska skupnost sledila drugim zakonskim osnutkom v deželnem svetu, glasovala za ali proti njim, kakor bo pač narekovala korist našega človeka ter našega slovenskega naroda, ki živi v deželi.

Pri svojem delu bom rad sprejel pomoč in nasvet od vsakogar, vselej pa seveda od naših strokovnjakov, saj bo bodoče delo v deželnem svetu gotovo potrebovalo veliko skupnega dela. S skupnimi močmi bomo to-

rej skušali pripraviti čim več v korist vsega našega ljudstva», je zaključil Drago Štoka.

Dušan Lovriha

Novoizvoljeni deželni poslanec Dušan Lovriha iz Trsta, ki je kandidiral na listi KPI, je med drugim izjavil, da je prva njegova naloga obramba deželne avtonomije, ki jo zagotavlja posebni statut Furlanije-Julijske Benečije. Dejal je, da se bo moral deželni svet zavzeti, da si v odnosu do osrednjih državnih oblasti pribori pristojnost reševanja vprašanj, ki neposredno ali posredno zadevajo Slovence. Komunisti se za to pristojnost borimo že od nastanka dežele celih deset let.

Sedaj se nam pridružujejo tudi druge napredne sile, ki so v predvolilni kampanji sprejele obvezujoča stališča o tem vprašanju, ki bo moralo biti v ospredju tudi pri oblikovanju dela naše zbornice. Gre, skratka, za pravico dežele Furlanije-Julijske Benečije, da v svojih zakonodajnih aktih upošteva in zaščiti razvojne koristi Slovencev: od jezikovnih in kulturnih pravic do soudeležbe manjšine pri družbeno gospodarskih izbirah, ki jo zadevajo. V tem, kakor v drugih zadevah, je Dušan Lovriha zaključil, pa izhajamo komunisti iz načelnega stališča, da bo naš boj tembolj učinkovit, v kolikor bo izražal duha enotnosti vseh Slovencev in vseh naprednih sil.

Izidi regionalnih volitev v občinah Beneške Slovenije (Volilno okrožje Videm)

OBČINA	PCI	PRI	MSI	PLI	PSI	PSDI	IND.	MF	PCml	DC
AHTEN (Attimis)	205	11	41	13	222	84	2	86	6	668
BRDO (Lusevera)	50	2	19	5	133	41	3	61	3	408
DREKA (Drenchia)	30	0	9	0	39	18	1	1	1	261
FOJDA (Faedis)	385	18	57	23	201	99	5	139	16	1167
GRMEK (Montenars)	97	3	11	2	24	80	2	3	1	301
NEME (Nimis)	327	26	108	38	167	127	4	159	23	969
PODBONESEC (Pulfero)	41	3	24	8	27	134	0	11	1	1096
PRAPOTNO (Prepotto)	48	2	32	5	54	146	1	7	9	417
SOVODNJE (Savogna)	36	2	19	0	51	173	0	5	8	441
SREDNJE (Stregna)	33	1	3	1	29	124	0	4	1	387
SV. LENART (San Leonardo)	52	1	26	5	97	105	0	22	4	595
SV. PETER (San Pietro)	134	11	37	38	321	178	4	7	9	756
TAVORJANA (Torreano)	361	5	15	9	134	105	4	32	5	858
TIPANA (Taipana)	47	1	11	2	37	164	0	19	0	555
Skupaj	1846	86	412	149	1536	1578	26	550	87	8879

IZ NADIŠKE DOLINE

Teško je bilo prepričati ljudi iz Črnega vrha, da so glasovali

Zahtevali so, da jim izvedejo vsaj najnujnejša javna dela - Dolga pogajanja z županom - Emigranti niso prišli na volitve

Medtem ko so vsi beneški Slovenci sprejeli letošnje deželne volitve kot državljansko dolžnost, so se v Črnem vrhu temu upirali in so vsi hkrati zavrnil glasovnice na komun. S tem so hoteli protestirati, ker že toliko let kljub obljubam zavlačujejo z javnimi deli. Cesta namreč še do danes ni asfaltirana, imajo izredno slab vodovod in javno razsvetljavo in so brez kanalizacije, da ne govorimo o drugih težkih problemih, ki tarejo to najbolj zapuščenega in podboneškega komuna.

Župan je takoj sklical sestanek vseh družinskih poglavarjev in jim razložil, da se bodo dela izvršila kmalu, ker je dežela že nakazala podpore v te namene in da so bili sprejeti tudi številni načrti, a ljudje niso hoteli vzeti tega na znanje, ker so sili obljub in so grozili, da ne bodo volili. Sele na tretjem sestanku, ko jim je župan ponovno obljubil, da se bo zavzel za rešitev njihovih problemov, so se odločili, da bodo volili, sprejeli so volilne pozivnice in glasovali.

Enako so storili tudi v Gorenji vasi, kjer so življenjski pogoji slabi kot v Črnem vrhu.

Emigranti, ki so na delu po svetu, se volitev niso udeležili.

Slaba javna razsvetljava po vaseh podboneškega komuna

Ljudje podboneškega komuna, posebno hribovskih vasi, se že dolgo časa pritožujejo zaradi slabe javne razsvetljave. Komun je že večkrat prošil za deželno podporo, da bi se moglo izvršiti to javno delo, a do danes ni bilo nekazanega še ničesar. Stroški za razširitev električne mreže bodo seveda veliki, zdi se okoli 90 milijonov lir. Sedaj bo komunska administracija predložila deželnim organom ponovno načrt z upanje, da bo odobren.

Demografsko gibanje meseca aprila

Demografsko gibanje v podboneškem komunu je bilo meseca aprila takole: nobenega rojstva, trije umrli, dve poroki, trije so se priselili v komu, izselilo pa se jih je osem.

IZ IDRIJSKE DOLINE

Giordano Bertussini iz Selišč žrtev prometne nesreče

Zrtev prometne nesreče je postal 19-letni Giordano Bertussini iz Selišč (Cladrecis), ki se je dogodila blizu vasi Corno di Rosazzo. Mladi Giordano je bil zaposlen v tamkajšnji tovarni stolov in ko se je zvečer vračal proti domu z motociklom, ga je podrl na tla nek avtomobil.

SV. PETER

Veliko zanimanje za mlekarstvo v Azli

Zadnje čase so obiskali številni člani furlanskih kmečkih zadrug mlekarne in sirarne v Azli, ki je ena najbolj modernih urejenih v Nadiški dolini. Pa ne samo to, da je najbolj moderno opremljena, je tudi prva, ki je spremenila svoj zadrugi statut. Člani zadruga prejmejo namreč vsak mesec nekaj denarja na račun oddanega mleka in na koncu leta obračun. Ta način upravljanja daje zadrugi zato razne olajšave pri plačevanju davkov.

Deželna podpora za gradnjo novega komunskega sedeža v Špetru

Deželno odborništvo za javna dela je te dni sprejelo načrt za gradnjo novega komunskega sedeža in delilo sto milijonov lir podpore na celotne stroške, ki bodo znašali 150 milijonov lir.

Novi komunski sedež bodo sezidali na parceli za sevali.

FOJDA

Mario De Luca umrl zaradi posledic padca

Zadnji dan maja smo spremlili k zadnjemu počitku našega dragega vaščana 63-letnega Maria De Luca, ki je umrl zaradi posledic padca. Zlomil si je nogo, a nastopile so komplikacije in je podlegel poškodbam. Rajniki je bil zelo poznan po širni okolici, ker je bil dober mizar in so ga vsi potrebovali. Njegov prerani grob so zasuli s številnim cvetjem.

Cestitke

Poročil se je naš vaščan Giona Bassi z Ano Tomasetig iz Cedada. Prijatelji jima čestitajo z željo, da bi dolgo let uživala srečo zakonskega življenja.

REZIJA

Vaški praznik v Osojanih

Vaški praznik v Osojanih, ki ima za patrono Marijo pomagaj, je letos izredno dobro uspel. Na ta dan je namreč vas kar oživela, saj je prišlo toliko ljudi iz okoliških vasi rezijanske doline, da so se trli eden ob drugega. Glavna svečanost je bila v cerkvi, popoldne pa je bila tudi prososija in potem,

list. Ponesrečenca so najprej peljali v špitau v Krmin, od tod pa v Videm, kjer je pa čez dva dni podlegel poškodbam.

Bil je zelo priljubljen tako med vaščani kot med svojimi delovnimi tovariši, ki ga bodo pogrešali in ohranili v trajnem spominu.

danjim komunom, kjer bodo uredili tudi lep «plac» in parkirni prostor.

Dela bodo dali na dražbo in potem takoj pričeli z gradnjo.

SREDNJE

Tri milijone lir za vodovod v Oblici

V kratkem bodo potencialni vodovodno mrežo, tako da bo imela tudi Oblica dovolj pitne vode. Deželno odborništvo va javna dela je v ta namen že nakazalo tri milijone lir. Z deli bodo pričeli brž ko bodo odobreni načrti.

Deželno odborništvo pa je že odobrilo načrte za ureditev cest v Gnidovici, Sali-goju, Cernetičih in Polici.

SV. LENART

Nov predsednik kmečke bolniške blagajne

Upravni svet kmečke bolniške blagajne v Sv. Lenartu je izvolil za svojega predsednika Cirila Osnacha, za podpredsednika Luciana Simaza, za tajnika pa Egidija

kot običajno, gostilne napolnjene do zadnjega kotička.

Sestanek lovcev

V hotelu «Val Resia» v Ravenci se je pred kratkim sestalo kakih 50 lovcev, ki so člani lokalne lovske družine, katere predsednik je Francesco Copetti, tajnik Lionello Razza, direktor pa Antonio Tosoni. Skupščina je sprejela proračun (bilancio preventivo) za leto 1973 in sklenila, da bo dala obnoviti vse obstoječe gozdne poti in stezice, ki so sedaj zapuščene. Namen imajo tudi zarediti več gozdnih jerebic, ki so v zadnjih letih skoraj izginile. Ob zaključku so imenovali tudi posebno komisijo, ki si je zadela nalogo, da bo uvedla pravilnik lovske riserve.

IZPOD KOLOVRATA

V Klodiču nov vodovod

Pokrajinska ustanova za hribovsko gospodarstvo (Ente provinciale dell'economia montana), ki je tudi pripravila načrt, je dala v apalt dela za gradnjo novega vodovoda v Klodiču. Stroški za ta dela bodo znašali deset milijonov lir in jih bo v celoti krila dežela. Vodovod bo dalj vodo tudi nekaterim drugim vasem grmeškega komuna, ki v sušnih dneh trpe zaradi pomanjkanja te dragocene tekočine.

Mario Feletig predsednik kmečke bolniške blagajne

Na nedavnem zasedanju skupščine kmečke bolniške blagajne direktnih obdelovalcev zemlje grmeškega komuna so izvolili novo vod-

Stavničar. Člani upravnega odbora pa so: Mario Scaunich, Antonio Gonella in Lorenzo Visin.

Ustanovili so kulturno društvo

Pretekli mesec so v Sv. Lenartu ustanovili kulturno društvo, v katerega se je vključil tudi cerkveni pevski zbor. Za predsednika društva je bil izvoljen učitelj Egidio Scaunich, ki je tudi pobudnik za to kulturno ustanovo, za podpredsednika pa Attilio Gosgnach.

IZPOD MATAJURJA

Tragična smrt dvanajstletnega dečka iz Trémuna

Padel je enajst metrov globoko iz električnega droga

Vso sovodenjsko dolino je globoko prizadela tragična smrt komaj 12-letnega Claudia Massere iz Trémuna. Puobič, ki je prav te dni končal peti razred osnovne šole, se je šel s svojimi sošolci igrati za trémunsko pokopališče, kjer so električni drogi z visoko napetostjo. Kot morda bogve kolikokrat, je tudi tistega usodnega dne začel plezati po drogu in se iz neprevidnosti dotaknil električne žice.

Padel je kakih enajst metrov globoko in dobil zelo hude poškodbe. Njegov sošolec ga je skušal osvestiti z umetnim dihanjem kakor se je naučil v šoli, a vse ni nič pomagalo. Ko je doklical ljudi, kajti nesreča se je zgodila kakih četrt ure da-leč od vasi, so ubogega Clau-

TIPANA

V Prosnidu je popustil obcestni oporni zid

Prosnid (Prosenicco), najbolj oddaljena vas tipanskega komuna, ki je zaradi masovne emigracije danes na pol prazna, se nahaja v zelo kritičnem položaju, ker je ostala izolirana. Tu so nanizane hiše ena nad drugo visoko v strmih bregu in sedaj je popustil oporni zid, ki grozi, da se bo vsak čas podrl in z njim del zaselka. Svoj dom so morale zapustiti tri družine, ki so se nastanile pri sorodnikih, a v

NOV AVTOBUSNI VOZNI RED IZ VIDMA NA STARO GORO

S prvim majem je stopil v veljavo nov vozni red (orario) avtobusa, ki vozi iz Vidma na Staro goro. Po novem urniku odpelje avtobus iz videmske postaje ob delavnikih ob 9. uri, ob nedeljah in praznikih pa ob 7., 8. in 9. uri. Odhodi iz Stare gore pa so: ob delavnikih ob 16. uri, ob nedeljah in praznikih pa ob 8., 12,05 in ob 16. uri.

IZ KANALSKE DOLINE

Protestna stavka rudarjev iz Rajblja

Sprejem delegacije na komunu

Rudarji, ki so zaposleni v znanem rudniku svinca v Rajblju, so v prvi polovici meseca maja napovedali stavke. Množica delavcev je odšla s transparenti v Trbiž na sedež občine in tam odločno protestirala proti za-

vlačevanju pri sklepanju nove delovne pogodbe. Zborovanje je bilo na trgu in tam javno prisodili odgovornost deželni upravi in vodstvu AMMI, to je državni ustanovi. Obsodili so tudi direk-cijo, ki pritiska na delavce in skuša doseči njihovo privoljenje, da se odpovedo gotovim zaslužkom.

Protestne telegrame so poslali tudi deželi, podjetju AMMI, videmskemu prefektu, deželnim odbornikom in ministroma za delo in državne udeležbe. Trbiški župan je ob tej priliki sprejel delegacijo rudarjev, ki so jo spremljali nekateri občinski odborniki in svetovalci.

SHOD ŽIVINOREJCEV V ROVTAH

Pred nedavnim so se sestali v Rovtah živinorejci, ki goje živino v tamkajšnjem zadružnem hlevu. Sestanka se je udeležil poleg skoraj vseh članov tudi izvedenec od deželnega odborništva za kmetijstvo Saccavini. Sklenili so, da bodo dokupili še nekaj zemljišč, tako da bodo imeli na razpolago vsega skupaj sto hektarjev pašnikov, katerih del je že last članov in ustanove «Tre Venezie».

OGROZEN RIBJI ZAROD

S 1. marcem, ko se začne ribiška sezona po zakonu naše dežele, so ribiči v Kanalski dolini ugotovili, da so zlasti tuji ribiči začeli z ribolovom v vodah alpskih rek in jezer, kar svedokor ni v redu, saj se ribolovna sezona na tem območju pravzaprav začneja šele s 1. majem. Tako pa se zdaj dogaja, da tuji ribiči delajo celo luknje v ledu kar seveda nikakor ne koristi ribjemu zakladu v teh vodah in zato upravičeno menijo, da bi bilo potrebno ribiško sezono tod zakonsko urediti tako, da bi se začela kasneje. V nasprotnem primeru je resno ogroženo ribje bogastvo alpskih voda in jezer na Trbiškem.

Naši dragi rajniki

IZ KOMUNA NEME: 45-letni Valentino Gervasi, Giorgio Missera (sin farmacist), 78-letna Anna Dal Pospor. Micossi.

IZ KOMUNA AHTEN: 67-letni Gio Batta Cauzzi, 65-letni Umberto Cussig.

IZ KOMUNA FOJDA: 63-letni Mario De Luca, 72-letni Pietro Terrazzi.

IZ KOMUNA PRAPOTNO: 18-letni Giordano Bertussini.

IZ KOMUNA SOVDNERJE: 12-letni Claudio Massera iz Trémuna, 81-letna Maria Marchig vd. Clignon.

IZ KOMUNA SPETER: 63-letni Nicolò Tomasetig.

IZ KOMUNA DREKA: 71-letni Giovanni Crainich.

Vsem svojcem naših nepozabnih rajnikov izrekamo naše globoko sožalje.

PRED KONGRESOM EMIGRANTOV V ŠPETRU SLOVENOV

Sestanek predsednikov društev v Harisauu v Švici

Pred kratkim je bil v Herisauu, mestecu pri St. Gallenu v vzhodni Švici, sestanek številnih sekcij Društva slovenskih izseljencev iz Beneške Slovenije. Namen tega sestanka je bil priprava za prvi kongres društva, ki bo 29. julija letos v Špetru Slovenov.

«Beneški Slovenci nismo več reveži, ki hodimo po svetu iskat delo in zaslužek, beneški Slovenci smo tudi številna skupnost, s katero se bodo morale oblasti prej ali slej pogovoriti, sporazumeti in ji dati narodnostne pravice, »je dejal med drugim na tem sestanku predsednik Marko Petrič, ki je bilo od zadnjega sestanka društvenih predsednikov in predstavnikov dne 21. oktobra lani več pomembnih dogodkov v življenju društva in beneških izseljencev, med katerimi je omenil pogovor z italijanskim veleposlanikom v Bernu, na katerem so ga seznanili s svojimi vprašanji in ga zaprosili za finančno pomoč, pisni odgovor konzula, ki je poslal tisoč frankov za nakup slovenskih knjig in veličastno srečanje v Taminisu (Belgija), ki ga je dobro pripravila tamkajšnja sekcija društva.

Svoj govor je Petrič zaključil z obravnavanjem priprav na kongres. Kongres mora privabiti v Špeter čim več mladih ljudi. Petrič je tudi poudaril potrebo po nadaljevanju tesnega sodelovanja med vsemi beneškimi društvi, kar je odločilnega pomena za uveljavljanje naših narodnostnih pravic.

Sestanek je odprl in vodil Pio Kranjac, predsednik sekcije društva v Herisauu, ki je povabil navzoče, naj povedo svoje predloge zato, da bi prvi kongres društva v Špetru čim bolj uspel.

Za predsednikom društva Petričem je nato povzel besedo tajnik Dino Del Medico. Njegova poglobljena skrb je bila posvečena uspehu kongresa.

«V teh petih letih, odkar delujemo», je med drugim dejal Del Medico, «smo naredili marsikaj dobrega, še veliko dela pa je pred nami. Na kongres bomo povabili naše izvoljene predstavnike organizacij in strank, ki nas bodo poslušali in nam pove-

dali svoja stališča. Še isti dan popoldne, po zaključku kongresa, bo srečanje na Kamenici, naslednji teden, od 4. do 6. avgusta, pa praznik emigrantov v Subidu».

Del Medico je v nadaljevanju poročal o sestanku z italijanskim vicekonzulom v Lausanni glede izdajanja novega emigrantskega lista za Furlane, kjer bo treba zagotoviti prisotnost interesov beneških izseljencev. Tiskali ga bodo na štirih straneh, od katerih bi morala biti ena stran v slovenščini. Sklicatelj sestanka ni povabil predstavnikov emigrantske organizacije ALEF, ki vključuje napredne izseljence.

«Mi bomo vsekakor ohranili naš list Emigrant, »je dejal Del Medico, «medtem ko bi moral novi list seznanjati Furlane z našimi vprašanji. Boriti se moramo za ustvarjanje takšnih pogojev, ki nam bodo omogočili vrnitev v domače kraje. Furlanski izseljenci so prislunili našim vprašanjem ter nas začenjajo spoštovati», je ugotovil Dino Del Medico ter v zaključnem delu svojega obširnega govora sporočil prisotnim, da bo tečaj slovenskega jezika za predstavnike sekcij in aktiviste društva v Izoli (Jugoslavija).

Tajnik društva Ado Kont je omenil na sestanku njihovo akcijo pri deželi, da bi izplačala vsakemu emigrantu 30.000 lir in mu tako omogočila udeležbo na volitvah. Govoril je o nastajajoči sekciji v Turinu in o delovanju patronata v Čedadu, ki pomaga izseljencem in povratnikom reševati njihove številne probleme.

Armando Binutti, ki je predstavljal milansko sekcijo, je dejal, da je pomemben narodnostni in kulturni problem, vendar pa je tudi pomemben skupni boj ob strani vseh italijanskih delavcev. Povedal je, da je poslal parlamentarcem poročilo o emigrantskem dnevu lani v Subidu ter prejel dva odgovora. Poslanec KD Aristide Marochetti obžaluje, da KD ni prisostvovala ter je obljubil pomoč, da bo vodstvo stranke kaj ukrenilo, poslanec Giovanni Bortot pa sporoča, da so v parlamentarni komisiji za zunanje zadeve predlagali sklicanje vsedravnih konferen-

ce o izseljenstvu.

Luciano Feletič iz Lausanne je poročal o svojem nastopu na kongresu Colone Libere v Bazlu.

«Ko sem spregovoril o naših vprašanjih, je dejal Feletič, »so me udeleženci začeli poslušati z živim zanimanjem, kar me je še bolj opogumilo. »V nadaljevanju svojega govora je predlagal tesno sodelovanje, zlasti z izseljensko organizacijo ALEF in omenil možnost povezovanja z Radio Monte Ceneri.

Elio Vogrič, ki je bil pozimi v Benečiji, je na tem sestanku poročal o razmerah doma. Povedal je, da so zaprli edino tovarno, ki je bila v Cemurju in postavili na cesto 27 delavcev. Po deželnih statistikah je odšlo v tujino 80 odstotkov aktivne delovne sile. Vogrič se je pritožil, da oblast nič ne stori, da bi preprečila izseljevanje, kaj šele, da bi omogočila vrnitev izseljencev na delo v domače kraje.

Ves svet skoraj vsak dan tarna nad preštevilnim prebivalstvom in na nekaterih območjih so zaceli celo s tamošno »kontrolno rojstvo«. V Subidu to ne pomaga, tudi ne predstavlja nobene nevarnosti »POPULORUM PROGRESSIO«, razen če bi začeli upokojenci usvarjati drugi zarod. Nevarnost je nekje drugje, treba je biti pozoren, da ti kaka stara hiša ne pade na hrbet. Medtem ko morajo ob nedeljah zvonovi zvoniti zato, da skličejo ljudi skupaj k BRISKOLI.

Dobro se imamo, bo kdo dejal, toda zagotovo ne ve, kakšnega blagostanja žrtev je. Stevilni naši rojaki so se bojevali, nekateri v eni, drugi v dveh vojnah in kaj je bil vzrok? Zato, da so si pridobili nazaj potni list in se zatekli iskat delo morda prav v tisto deželo, proti kateri so se še pred kratkim bojevali.

Sedanji režim, ki je malo manj kot trideset let na oblasti, je razdelil kakih pet milijonov potnih listov, ali 10 odstotkov povprečnega prebivalstva je bilo prisiljenega krepko stisniti v pest tisto o-

rožje, ki mu pravimo potni list.

Med razgovorom so vprašali nekega emigranta iz naše dežele, od kdaj je v tujini. Odgovor PUSTIL SEM SPRIČEVALO IN VZEL PRTLJAGO našega sorojaka je pokazal, da je pustil šolsko spričevalo zato, da je lahko vzel prtljago. Toda to ni edini primer, saj za to lahko pokličemo na pomoč skoraj vse dediče, ker se to prenaša z očeta na sina in če ne bomo takoj ukrepali, kdo ve, koliko generacij bo to še trajalo. Ne smemo pričakovati, da bodo naše oblasti vse to razrešile, doslej niso še ničesar storile in tudi ničesar ne bodo storile za demokratizacijo. Tega ne bodo storile zato, ker med »POLITIČNIM RAZREDOM« in »JAVNIM MNENJEM« ni bilo nikoli nobenih stikov. Če pa bodo kaj storili, bodo to samo »lepe, brezkoristne besede« in kljub temu bodo moški in ženske še naprej protagonisti največjega odhoda, ki ga je zgodovina kdajkoli poznala.

Žal v Subidu ni društva, brez njega pa ni moč skleniti

ničesar. V Subidu je še kdo, ne vem pač kdo, ki še misli po starem in preživelem, ki misli, da stoletja niso minila, in da med tisto negibnostjo prebivalcev, ni nobene solidarnosti, je individualizem in morda celo zlohotnost. Če hočemo doseči kaj, se moramo samo združiti v društvo, ki bo moč, kajti le na ta način si bomo lahko vsaj deloma pridobili nazaj svoje pravice.

Na začetku smo dejali, da je treba odstraniti vsaj politični del, zatorej ne smete misliti, da objavljamo ta dvogovor zato, ker so pred nami administrativne deželne volitve. Pred mnogimi leti, ob priliki nekih volitev (ne spominjamo se, kakšnih) je videmski nadškof poslal pastirsko pismo vsem župnijam, v katerem smo med drugim brali: VOLITE, KOGAR HOČETE, TODA VOLITE KOT KRISTJANI. Skoraj podoben stavek vam priporočamo tudi mi, toda nikakor v političnem smislu »VOLITE KOGARKOLI HOČETE, TODA VEDNO V KORIST DE-LAVCU«. (Dalje prihodnjič)

Kotiček za emigrante

Dvogovor s Subidom

V novem regionalnem Parlamentu

(s prve strani)

SOCIALISTIČNA STRANKA: Arnaldo Pittoni (Trst), Cesare Devetag (Gorica), Piero Zanfagnini, Ermenegildo Nardini, Carlo Volpe (Videm), Luigi Marzon, Franco De Carli (Pordenone), Angelo Ermano (Tolmeč).

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA: Lucio Lonza (Trst), Renato Bertoli, Valentino Vitale (Videm), Bernardo Dal Mas (Pordenone).

LIBERALNA STRANKA: Sergio Trauner (Trst), Rinaldo Bertoli (Videm).

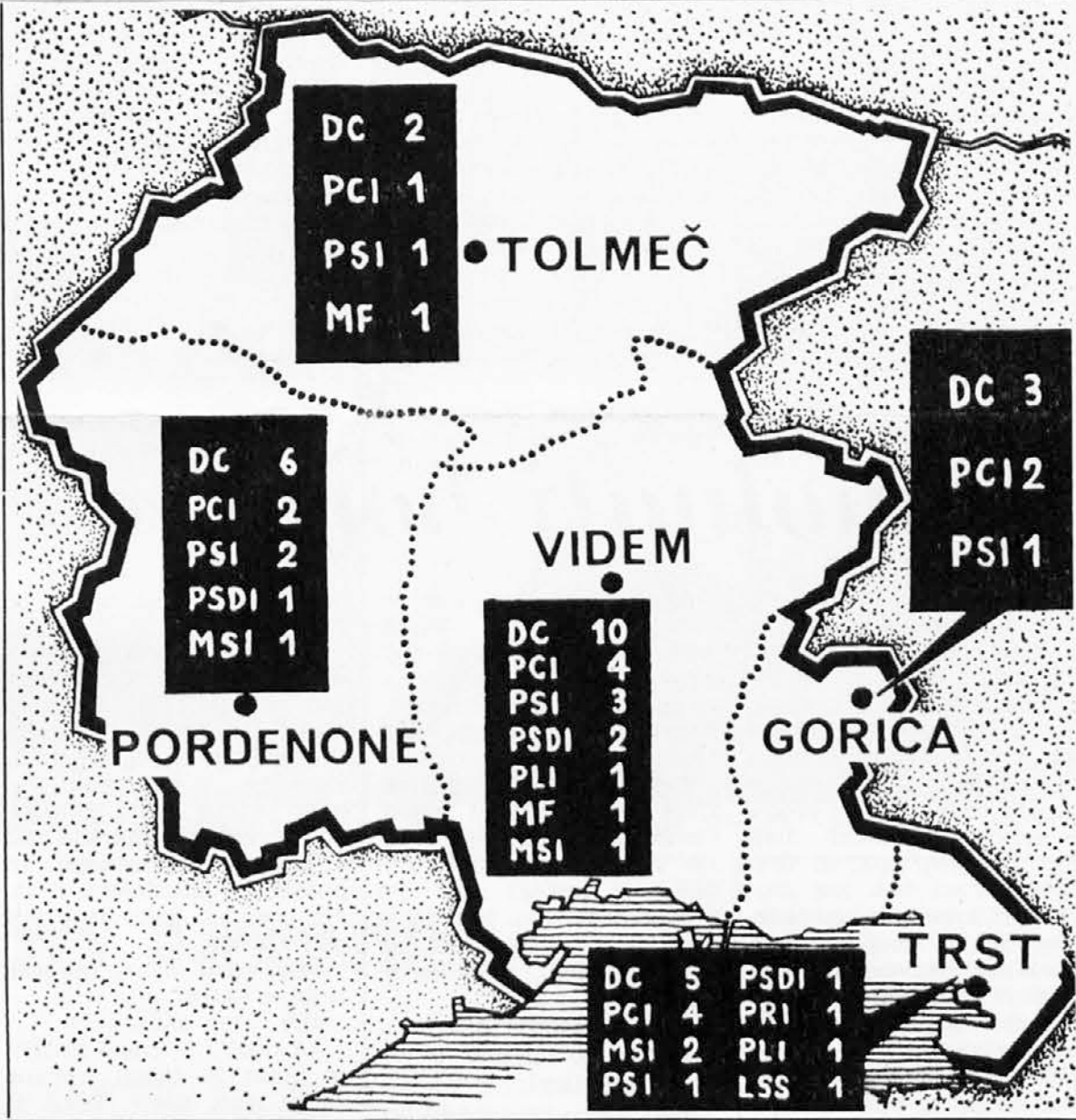
REPUBLIKANSKA STRANKA: Fabio Mauro (Trst).

SLOVENSKA SKUPNOST: Drago Štoka (Trst).

MOVIMENTO FRIULI: Marco De Agostini (Videm), Cornelia Puppini (Tolmeč).

Neofašistično gibanje MSI ima štiri poslance in sicer dva iz Trsta, enega iz Vidma in enega iz Pordenona.

Politični sestav novoizvoljenega dežnega sveta Furlanije-Juljske Benečije.

FRANCE BEVK

Kaplan Martin Čedermac

58

Večkrat je opazil, da so prihajali v Vrsnik k maši tudi ljudje iz drugih vasi, kjer gospodje niso bili tako dobri govorniki. Čedermac je slovel, da zna vžgati z besedo. Iz izkušnje je vedel, da so pridige, na katere se je pripravljaval, zmerom slabše od onih, ki so mu nastajale sproti, mu potekale iz duše kot studenec iz gore. Svojega prepričevanja ni gradil na hladni razum, obžaril ga je z ognjem svojega srca. Ni mu bilo do suhega dokazovanja, hotel je ganiti. Preden je spregovoril, je Boga tiho prosil za navdih. Po prvih stavkih, ki jih je prej pripravil in z njimi skušal najti osnovni ton, ga je obšla zamaknjenost. Besede so mu vrele, postajale od trenutka do trenutka bolj vroče. Nikoli se ni poslušal. Gledal je obraze in presojal, kako sprejemajo njegovo prepričevanje. Ti so mu bili najvažnejše, edino veljavno merilo. Kadar je opazil nepremična lica, vanj uprte oči, v katerih je zatrepetala marsikatera solza, se je zavedel, da je zadel na pravo struno; to ga je še huje razvnelo. Kadar pa je opazil raztresenost, mu je bilo na mah jasno, da se mu duh muči brez navdiha, da besede ne vžigajo src; to ga je poparilo. V takih primerih je kmalu zaključil pridigo. Tak dan je bil zanj izgubljen, grizel se je v svoji tenkočutnosti. Zadnja leta je bilo vedno več takih dni. Ali se je res postaral in ga zapuščajo duševne

moči? Ob novem navdihu, ki je potegnil vernike za seboj, mu je zopet zrasla samozavest.

To nedejo ne bi bil mogel prezreti, kako so se vse oči hkrati uprle v njegov obraz. Kakor da so se zavzeli nad njegovo bledoto, shujšanostjo in močno posivelimi lasmi. In vendar je bil veličasten v svoji držji, še nikoli tako. Oči so mu gorele kot v mrzlici. Ni bilo težko opaziti, kako se mu kljub navideznemu miru drobno tresejo roke. Kakor da hoče to prikriti, jih je dvignil in vtaknil v široke rokave.

Ni mogel začeti, kakor ni mogel začeti pred tedni, ko je stal na istem mestu. Spomnil se je, bridko se je spomnil, kako so takrat njegove besede brez učinka padale v praznino. Nikoli ne bi mogel najti navdiha in zaleta, da bi jim prodril do src. Zanji, ki je bil vaju uspehov, so bili zadnji tedni en sam velik poraz. Čemu napor, ako naj bi bilo vedno tako? Pa saj ni šlo le za to! Saj ni šlo le za to!

«Predragi kristjani!» mu je nenadoma zamolklo prišlo iz grla.

Premolknil je. Cerkev je bila vzvalovila kot žito v sapi. Peli so, slovenski je molil in bral evangelij, a še niso do konca verjeli. Sele zdaj, ko je slednjič spregovoril, jih je minila napetost. Oči so jim zasijale. To ga je opogumilo, četudi se je zavedal, da postaja ta trenutek očiten upornik. Ni maral za posledice, še pomislil ni nanje. Obšel ga je navdih, v drobnem razburjenju so mu goreli živci in duša. Prejšnji večer se mu je lahalo dotaknilo misli, kaj naj jim pove. Bila je le želja. Zdelo se mu je, da bi nikoli ne imel ne moči ne poguma za to. Misel je ostala snovala v spodnji zavesti, rasla, se širila, zdaj je kot drevo z mnogimi vejami stala pred njim. Bil je kot povodenj, ki je nič ne more zadržati.

«Dragi kristjani!» je ponovil in hitel s prvimi besedami, da bi ne omahnil. Spomnil je tiste nedelje, ko so ga po-

slušali, a ga vendar niso slišali. Ali vedo, o čem jim je govoril? O domovini jim je govoril. Ponovil jim je besede, kakor da so bile obvisle pod obokom, da jih je zdaj utrgal in jih spremenil v razumljiv govor. Gledal jih je v obraze. Kako vse drugače so jih zdaj sprejemali! Kakor da prej niso bile namenjene njim. Saj tudi niso bile. Zemlja, ki jim jo je Bog odmeril v svoji previdnosti. Jezik, s katerim se bratsko sporazumevajo. Kri, ki se jim pretaka po žilah in ki je niso prejeli, da bi jo po nepotrebnem zapravljali... In vse, kar je govoril že otrokom v svojem vrtu, le z drugačnimi besedami... Še vsaka ptica je dobila svoj glas in nikomur ne pride na misel, da bi zahteval od slavca, naj žvižga po kosje. «Čemu tedaj to zahtevajo od nas, ki smo ljudje, ustvarjeni po božji podobi, ».

Beseda se mu je za trenutek zataknila. Ne iz strahu, zakaj v tem trenutku se ničesar ni bal, ampak od ganjenosti. Naglo se je zbral. «Kaj bi storili, ako bi zahtevali od vas, da zapustite svojo rodno zemljo?». Vprašanje je bilo vrženo kot kamen, da so se ljudje zdrznili. Nastal je trenutek učinkovitega premolka, med katerim se nihče ni upal dihati. Kaj bi storili? Ali ne bi šli iskat pravice? Oči so živo pritrjevale. «In če bi pravico našli slepo, kaj potem?». Nov premolk, med katerim je šla drhtavica po ljudeh. Poznal jih je, vedel je za njihovo povezanost s siromašno zemljo. S kakšno množino krvi so jo odkupili! «Kaj bi storili? Ali bi kot mevrže klonili glave in z malho in s palico kot berači odšli po svetu? Ne! Sami bi si vzeli pravico!». Jezus, Jezus, kaj govori? Čutil je omotico v glavi, glas mu je votlo bobnel v ušesih. Obrazi so se čudili, a niso ugovarjali. Besede niso kopnele kot južni sneg na mokrih tleh. «Ali se ne bi s pestmi postavili v bran in ne bi dali zemlje, ki ste jo prejeli od svojih dedov in jo hočete ohraniti svojih sinovom in vnukom?».

za naše mlade bralce

Pastirica Drobnica

Zlata ribica

Saj veste, da so na svetu dobri in hudobni ljudje, pa tudi taki, da se svoje bližnjega sramujejo.

In takim ljudem je zaneslo pastirico Drobnico. Še kot dete je ostala sirota. Vzrejali so jo in vsak dan priganjali k delu, da je bila kar naprej vsa zmučena. Streči je morala in pospravljati za vse in za vsako stvar je morala odgovarjati.

Njena gospodinja je imela tri odrasle hčere. Najstarejši je bilo ime Enoočka, srednji Dvoočka in najmlajši Troočka. Samo pred vrati so posedevali in na cesto gledale, pastirica Drobnica, pa je delala zanje, predla in tkala je zanje, vendar ji nikoli in nihče ni privoščil dobre besede. In to je res hudo - zmeraj se najde kdo, ki se obregne vate, se spotakne ob tebi, nikogar pa ni, da bi ti podaril prijazno besedo.

Nekoč je šla pastirica Drobnica na pašo, objela je svojo kravico marogico, se ji naslonila na vrat in potožila, kako težko živi:

«Kravica mamica, tepejo me in zmerjajo, kruha mi ne dajo, še jokati so mi prepovedali. Veleli so mi, da moram do jutri pet velikih povsem volne napresti, jo skatati, pobeliti in v klobčič naviti».

Kravica je odgovorila: «Lepa deklica, zlezi mi v eno uho, na drugo prilezi ven — in vse bo opravljeno».

In res! Deklica je prilezla iz ušesa pa je volna stkana, pobeljena in v klopke navita. Odnese la je k mačehi. Ta je pogledala, vzdihnila, spravila prejo v skrinjo, deklici pa naprtila še več dela.

Drobnica je spet šla h kravici, ji zlezla v uho in na drugo ven, pobrala, kar je bilo narejeno, in nesla mačehi.

Starka je debelo pogledala in poklicala Enoočko:

«Hčerka moja lepa, hčerka moja spretna, pogledaj, poizvedi, kdo pomaga siroti. Kdo ji pride in tke in navijo v klobčič».

Šla je Enoočka s pastirico Drobnico v gozd, šla je z njo na pašnik. Pozabila je mamino naročilo, sonce jo je ogrelo in zleknila se je na travico Drobnica pa je rekla:

«Očesce, zaspi!».

In očesce je zaspalo.

Enoočka je spala, kravica pa je vse natkala in pobelila.

Nič ni zvedela mačeha, zato je poslala Dvoočko. Tudi njo je sonce segrelo, ulegla se je na travico, zaprla oči in pozabila, kaj ji je naročila mati.

Drobnica jo je uspavala:

«Spi, očesce! In tudi drugo očesce, zaspi!».

Kravica je vso volno skatala, pobelila in navila v klobčič, Dvoočka pa je še zmeraj spala.

Starka se je ujezila. Tretji dan je poslala Troočko, siroti Drobnici pa naprtila še več dela. Kakor starejši sestri, je tudi Troočka skatala, se naigrala in zleknila v travico.

Drobnica ji je zapela:

«Spi očesce, in še drugo, zaspi!».

Na tretje pa je pozabila. Dve očesci sta spali, tretje pa je gledalo, kako je lepa Drobnica zlezla kravi v eno uho, prilezla na drugo ven pa pobrala natkano in pobeljeno platno.

Troočka je povedala materi, kaj je videla. Starca se je zveselila in drugo jutro rekla možu:

«Zakolji kravico marogico!».

Starec pa je mencil:

«I zakaj pa, ljuba žena, Ali si ob pamet? Krava je mlada in lepa».

«Bodi še tako lepa, zakolji jo!».

Starec je nabrusil nož.

Drobnica je stekla h kravici:

«Kravica mamica, zaklati te hočejo».

«Zapomni si, moja lepa deklica: ne jej mojega mesa! Poberi moje kosti, zaveži jih v rutico, potlej jih posadi na vrtu in nikoli ne pozabi name. Moje kosti vsako jutro z vodo zalij».

Drobnica je naredila vse tako, kot ji je naročila kravica. Lačna je bila in prestradana, toda mesa kravice marogice ni dala v usta. Njene kosti na vrtu je zalivala

vsak dan.

Iz kosti je zrastle jablana, in kako čudovita jablana! Jabolka sočna zorijo na nji, zlati listi šumiyo, veje srebrne se upogibajo. Kogar pot zanese mimo, vsak se ustavi.

Nekoč so se deklice sprehašale po vrtu in prav tedaj je po polju prišel mimo prelep mladenič. Zagledal je jabolka, zaprosil deklice:

«Dekličice lepotičice — katera mi jabolko ponudi, tisto bom za ženo vzeti!».

Vse tri sestre so planile k jablani. Vsaka je hotela biti prva.

Toda jabolka, ki so doslej nizko visela, na dosegljaj, so se na vsem lepem dvignila v višino. Obvisela so visoko nad glavami. Sestre so jih skušale sklatiti, toda oči jim je zasipalo listje, hotele so jih odtrgati, pa so jim veje mrščile lase. Naj so še tako metale krepela in tolkle po vejah, jabolk niso dosegle, samo roke so si opraskale.

Tedaj je prišla Drobnica in veje so se priklonile, se povesele k nji.

In lepo mladenič je poročil Drobnico. Poslej je živela lepo in nikoli več ni čutila gorja.

Neka mačeha našene svojega pastorka z rešetom po vode. Nerodnež — kakor ga je imenovala — gre k studencu, zajame vode, pa namesto vode ostane v rešetu le ribica, ki se je sedaj, ko je voda iz rešeta odtekla, pričela hudo premetavati. Že jo hoče namesto vode odnesti mačehi, a kako ostrmi, ko ga ribica takole nagovori:

«Ljubi moj, deni me v vodo nazaj, saj vidiš, da moram na suhem umreti. Tudi tebi bi se ne zdelo dobro, če bi te kdo v vodo pahnil in bi moral utoniti — saj ti ne bo zastoj. Kar boš v mojem imenu prosil, ti bo dano».

Dobrega srca, kakor je bil, brez pomisleka vrže ribico nazaj v vodo in poizkusi vodo zajeti, če se mu ribica ni morda zlagala. Z besedami: Zlata ribica — da bi rešeto vodo držalo! porine rešeto v vodo in ga spet dvigne. Toda sam skoraj ni mogel verjeti, ko je videl, da rešeto drži vodo.

Ko pride domov, položi rešeto z vodo na klop in leže vznak na peč. Mačehi pa se nikakor ni zdelo prav, ker je v rešetu vode prine-

sel, zato si je mislila, da mora biti čarovnik. Nažene ga v hosto, naj ji hitro bukev za drva poseka in jo privleče domov.

Čeravno nevoljen, se ji vendar vda in se odpravi z doma.

Ko pride v hosto, zažene sekuro na tla, si izbere bukev in reče:

«Zlata ribica — da bi bukev padla!» in bukev že leži na tleh. On pa sede nanjo in se začne gibati naravnost proti domu.

Pot je vodila mimo gradu, v katerem je ravno mlada gospodična pri oknu stala. Čudno se ji zdi, da bukev sama Nerodneža nese, namesto da bi jo on s konji vlekel domov. Zato čudež se zavpije:

«Glej ga, Nerodneža! Namesto da on bukev nese, pa bukev nese njega. Ti si zares čarovnik!».

To je bilo Nerodnežu preveč. Misli si je: «Počakaj, ti bom že pokazal, ker praviš, da sem čarovnik!».

Zato iz jeze v imenu zlate ribice poželi, da bi gospodična noseča postala, in gre svojo pot dalje.

Ko na bukvi prijaha domov, si mačeha misli: «No, zdaj pa vem, da zna res čarati», in ga z besedami: «Poberi se mi, čarovnik, izpred oči, nič več te nočem trpeti doma!» spodi iz hiše.

Ker ni vedel, kam naj se obrne, se ponudi v graščini za pastirja in tam ostane.

Gospodična pa je porodila prav zalega fantiča, za katerega nihče ni vedel, kdo je njegov oče.

Ko je bil fantič že tri leta star, je povabil graščak vse viteze tiste dežele na veselico. Bili so prav dobre volje. Medtem pelje graščak svoje drage goste v prostrano dvorano, kjer je bil tri leta stari fantiček z zlatim jabolkom v rokah. Graščak je namreč rekel, komur bo fantič podal jabolko, tisti je njegov oče. Toda fantič ni hotel dati jabolka nikomur iz rok. O tem pa je slišal tudi pastir ter je šel v tisto dvorano, kot da išče gospoda. Ko odpre vrata, mu že priteče naproti otrok ter mu ponudi jabolko. Graščak pa

še vedno noče verjeti, da bi bila njegova hči s pastirjem imela otroka, in pravi:

«Ako boš ti prej petindvajset litrov orehov preštel, kakor jaz pečeno kokoš razrezal, ti bom šele verjel, da je otrok tvoj».

Pastir je bil s tem zadovoljen in si je dal prinesiti orehe, gospod pa kokoš. Oba sta se spravila na delo.

Pastir gospoda niti ne pogleda, kaj dela, temveč hitro premeta orehe ter vsakokrat reče:

«Zlata ribica — in ta dva orešča!».

Graščak pa si je mislil, da bo tako prej gotov kot pastir in opira vanj oči. In glej! Pastir je orehe že preštel, preden je gospod kokoš načel. To ga razjezi. Nikakor se ne more verjeti, da bi bil pastir oče tega otroka. V jezi zapove, naj hčer, pastirja in otroka denejo v sod in vse skupaj vržejo v vodo.

Lepa gospodična je v sodu jokala, ker se je bala gotove smrti. Toda pastir jo je tolažil z besedami:

«Nič se ne boj! Dokler sem jaz pri tebi, se ti ne bo pripetilo nič hudega».

Ko se je pastirju zdelo, da je sod po vodi že dosti priplaval, reče, naj sod skoči na suho in se raztrešči. Ze so na suhem in vidijo pred seboj lep grad. Vsi trije grejo naravnost vanj. Ko pridejo v grad, jih vsi z veseljem glasom pozdravijo:

«Živio, naš gospod!».

Tu je prejšnji pastir zdaj postal imeniten gospod.

Kaktus in deklica

Okrogli kaktus je vse leto prav neprijazno na vse strani kazal bodice. Nanadoma je sredi poletja zacvetel, cvet pa je bil rahel, prelepo barvan in je sladko dišal. Deklica mu je rekla: «Nisem vedela, da znaš biti tako prijeten! Saj si kar čudno lep!».

Kaktus pa je odgovoril: «Zdaj vidiš, da sem mehke narave. Če ne bi navadno kazal bodice, bi take, kakor sem jaz, že davno požrli kozli in svinje».

Izgubljeni osel

Živela sta brata, ki sta imela starega osla. Pa jima je nekega dne ušel. Šla sta ga iskati. Na cesti sta srečala dečka.

«Ali si videl kje osla?» sta vprašala.

«Kakšnega? Ali takega, ki je slep na levo oko, hrom na zadnjo nogo in nosi na hrbtu staro, zeleno vrečo, v kateri je ječmen?».

«Da, da, prav ta je! Kje si ga videl?».

«Nisem ga videl!» je odkimal deček.

«Kako da ga nisi videl,» sta zakričala brata. «Vse veš o njem, pa praviš, da ga nisi videl!».

Pa sta prišla dečka ter ga

med drvarjev. Vsak namreč dobro ve, da je na Japonskem borovec znamenje blaginje in vsega dobrega. Zato ni čudno, da je ranjeni borovec iz hvaležnosti zasul tudi našega drvarja.

Tedaj se je na oknu drvarjeve kočice prikazal obraz. Obraz nekega drugega drvarja. Toda ta drvar je bil hudoben in krutega srca. Po pravici povedano, prav ta je bil tisti, ki je visokemu borovcu polomil najnežnejše vejice.

Ko je hudobni drvar zagledal toliko cekinov, je pohlevno vzkliznil:

«Joj, kje si pa dobil to bogastvo? Ho, ho, kako lepo

se svetijo ti zlati in srebrni cekinčki!».

Dobrosrčni drvar je svojemu hudobnemu sosedu prav rad pokazal, kaj ima: celo k oknu je prinesel cekine, da jih je bolje videl. Da, bilo jih je pet polnih košar, zvrhano polnih samih podolga-stih kovancev, kakršne pač kujejo na Japonskem. In potem je hudobnemu drvarju povedal, kako je prišel do bogastva.

«Kaj, tisti visoki borovec ti ga je dal?».

«Da, prav tisti».

«A tako!» je rekel hudobni drvar in stekel, kolikor so ga noge nesle. Tekel je naravnost k staremu visokemu borovcu.

«Smola, smola, to je moja kri, naj kot reka k tebi pridrvi!» ga je pozdravil ranjeni borovec.

«Ho, ho, saj tega si želim!» se je zarežal hudobni drvar. «Da, da, kar z reko zlata in srebra me oblij!».

Drvar se je stegnil in borovcu zlomil še eno vejo. V tistem hipu ga je borovec res oblijl, a ne z zlatom in srebrom, temveč s smolo, s samo smolo - svojim življenjskim sokom.

Da, drvarja je smola vsega oblijla: tekla mu je po obrazu, prilepila se mu je na noge, tako da se ni mogel več ganiti. Klical je na pomoč, toda nihče ga ni slišal. Tako je štiri dni čepel pod borovcem — za vsako zlomljeno vejico po en dan — četrtega dne pa je smola vsaj nekoliko odnehala, da se je odvlekel domov.

Od tistega dne hudobni drvar drevju nikoli več ni lomil ali sekal živih vej.

(Japonska pravljica)

Smolnati borovec

Nekoč je živel neki drvar. Bil je zelo reven, toda nadvse dobrega srca. Nikoli ni niti pomislil, da bi odsekal kakšno živo vejo z drevesa in si nacepil drv. Ne, raje je pobiral samo mrtve, ki so ležale po tleh. Naš drvar je namreč vedel, kaj se zgodi, če drevesu odsekaš živo vejo. Drevesni sok, ki drevesu pomeni isto kot človeku kri, kaplja in kaplja iz rane, dokler ubogo drevo docela ne izkrvavi. Da, naš drvar je to dobro vedel, zato je zmeraj pazil, da drevesa ne bi ranil.

Ko je nekega dne spet nabiral drva, je prišel mimo visokega borovca. Komaj je stopil pod borovec, je zaslišal glas, ki je rekel:

«Smolnata je moja kri, iz zlomljenih vejic se mi cedi».

Drvar je pogledal v borovec, in kaj je videl? Da, nobenega dvoma ni bilo: nekdo je borovcu zlomil tri nežne vejice in iz ran se je cedita smola, borovčev življenjski sok.

«Brž obvežem vejice vse tri, da smolnato ti ustavim kri», je rekel drvar in se lotil dela. Spretno je odtrgal kos blaga od svoje obleke, naredil povoje in obvezal ranjeni borovec.

Ni še dobro končal z obvezovanjem, ko so se iz borovčevih češarkov pričeli usipati sami zlati in srebrni kovanci. Da, cekini so kar deževali z borovca in presečenega drvarja domala zasuli. Potem se je dobrosrčni drvar še enkrat ozrl v borovec, se mu nasmešnil v zahvalo, pobral cekine in odšel domov.

Tako je ubogi, dobrosrčni drvar postal najbogatejši iz-

Vrabcji in strašilo

Čiv-čiv, čiv-čiv,
še dolgo bom živ,
živ-žav, živ-žav,
še dolgo bom zdrav,
na sredi polja
tri vreče prosa!
Čiv-čiv, živ-žav,
vse prav? Vse prav!
Čiv-čiv, čiv-čiv,
saj nisem jaz kriv,
živ-žav, živ-žav,
če mož je brljav,
če metlo ima,
pa mesti ne zna.
Čiv-čiv, živ-žav,
vse prav? Vse prav!